

نمیرسد حالاً که باین مبلغ رسیده است (بنده باز عرض میکنم که این بودجه هم کم است ولی بسنوات گذشته خیلی زیادتر است) حالا که این بودجه معارف زیاد شده است لابد دولت هم باید درازاء آن عایدات داشته باشد که بپردازد.

پس اینجا نباید گفت که چون این صد یک بالاخص معارف نمیرسد نباید رأی داد خیر اگر بالاخص در یک محلی نمی گذارند و از آنجا معارف نمی دهند بخرانه می رود و از آنجا به معارف داده می شود

و اما اعتراضی که اینجا میشود بدولت که چرا گرفته است ممکن است دولت اشتباه کرده باشد ولی منشاء این اشتباه این است که در سال گذشته بودجه که تهیه شد و بمجلس پیشنهاد شد در جزء عایدات این صد یک معارف را حتماً باطلا هر چه بود گذاشتند و آن بودجه در مجلس شورای ملی تصویب شد

بنا بر این وزارت مالیه خیال کرده است این هم یک مالیاتی است که مثل سایر مالیاتها مجلس شورای ملی تصویب کرده است و میتواند اخذ کند

نه اینکه وزارت مالیه یک مالیاتی را که مجلس تصویب نکرده است و غیر قانونی است خواسته است اخذ کند

وزارت مالیه اینطور تصور کرده است که راست است قانون استخدام کشوری گفته است بفر از آن چند قلمی که آقای تدین تذکر دادند هیچ چیز نباید از حقوق مستخدمین کسر شود

ولی چون مجلس شورای ملی حق دارد هر نوع مالیاتی وضع کند و آن محدود بودن و منع برای دولت است و برای قوه مجریه است و قوه مجریه حق ندارد چیزی برخلاف قانون بگیرد

مثل اینکه سابق یک وقتی تصویب نامه صادر میکرد که از حقوق اجزاء ادارات مثلاً صد یک کسر شود

ولی بعد از این قوه مجریه ریاست دولت البته همچو حقی را ندارند و حق هم همین است

ولیکن مجلس شورای ملی حق دارد هر مالیاتی را بهر عنوانی که باشد وضع کند

مثل اینکه خود آقای تدین فرمودند که اگر لایحه از طرف دولت پیشنهاد شود که صد یک از حقوق اجزاء ادارات کسر شود و مجلس هم تصویب کند هیچ مانع قانونی ندارد و معارض با قانون استخدام هم نمیشود

آقایان باید تصدیق کنند که مجلس شورای ملی حق دارد مالیات از اعضاء ادارات دولتی بگیرد با وجود آن ماده قانون استخدام که قرائت شد

الا اینکه این باید بموجب لایحه ای علیه باشد نه اینکه همین قدر که در جزو عایدات پیش بینی شد دولت بگیرد این هم یک مسئله ایست که حق آقایان است

اما مقصود بنده این بود که وزارت مالیه و دوات مخصوصاً نخواسته است یک مالیاتی را که مجلس تصویب نکرده است بگیرد و آنچه بنده از بیانات آقای تدین فهمیدم این است که ایشان موافق هستند آن ماده ای که خود کمیسیون بودجه پیشنهاد کرده است که نصف اول سال گرفته شده است بگذرد و نصف آخر سال را نگیرند

و اینکه آقای شیخ العراقین زاده پیشنهاد میکنند که از اول سال نگیرند معنایش این است که آنچه را هم گرفته اند پس بدهند و اینکه بی التفاتی می فرمایند امسال بکسی حقوقی داده نشده که کسر شده باشد

بنده نمی خواهم آنطور که ایشان میفرمایند حالا دنبال کنم فرمایشات ایشان را ولی همین قدر عرض میکنم خیر حقوق ادارات داده شده

لیکن به بعضی مختصری پرداخته نشده است و تقریباً پنج ماه اول سال تماماً پرداخته شده با استثناء خیلی کم و از برج سنبله هم مقداری پرداخته شده و مبالغی را هم مشغول پرداخت هستند و واقعا اگر بناء شود این سی هزار تومان هم که در جزء اقلام پیش بینی شده و کمیسیون هم تصویب و پیشنهاد کرده

اگر بخواهند این را هم کسر کنند باید بغاطر داشته باشند که دولت شصت هزار تومان کسر خواهد داشت

سی هزار تومان شاید در تعدیل بودجه دولت بتواند تحمل کند ولی شصت هزار تومان تحملش مشکل است و کسر این مبلغ دولت را در موقع جمع و خرج و اجراء دچار اشکال میکند

بعلاوه این سی هزار تومان را هم در جزء عایدات رأی داده اید و قانونی است و کسی نمیتواند بدولت اعتراض کند و ایراد نماید که چرا سی هزار تومان را گرفته اید ولی اگر آن سی هزار تومان دیگرش را بگیریم آنوقت می توانید بگوئید قانونی نبوده بالاخره این مبلغ شصت هزار تومان را دولت نمی تواند تحمل کند و خوب است لا اقل باین سی هزار تومان رأی داده شود که اسباب اشکال و اختلال در امورات مملکتی فراهم نشود

مخبر در پیشنهاد آقای شیخ العراقین زاده توضیحات کافی آقای وزیر مالیه فرمودند ولی اساساً نمیشود در این پیشنهاد رأی گرفت زیرا مخالف رأی مجلس است

چند روز قبل در اقلام عایدات مجلس رأی داد باین سی هزار تومان و جزو عایدات مسلم شد و چون این سی هزار تومان کسر شش ماهه اول سال بر حسب تصویب مجلس منظور شده بنابراین به پیش نهاد آقایان

گرفت نایب رئیس - فرمودید پیشنهاد را قبول نمیکند

مخبر - اصلاً نمیشود رأی گرفت نایب رئیس آقای شیخ العراقین زاده پیشنهادتان را مسترد میکنند

شیخ العرقین زاده - اولاً از نقطه نظر رعایت قانون این پیشنهاد را کردم و حالاً هم حاضر مسترد کنم و خیلی متأسفم از اینکه فرمودند نمیشود رأی گرفت بنده عقیده ام این است که می توان در آن رأی گرفت

نایب رئیس - اگر مسترد کردید دیگر نباید فرمایشی بفرمائید

شیخ العراقین زاده - بلی مسترد داشتم

نایب رئیس - رأی می گیریم بماده سیزده

آقایانی که موافق هستند قیام فرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد ماده چهارده مطرح است

(عده کثیری از نمایندگان شروع به تحصیل اجازه نمودند)

اعتبارالدوله - بنده تبصره پیشنهاد کرده ام

نایب رئیس - رأی بماده سیزده گرفته شده

اعتبارالدوله - تبصره است

نایب رئیس - یک پیشنهاد راجع به ختم جلسه رسیده است قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود احياء السلطنه

معمد السلطنه - بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید معمد السلطنه - بنده هیچ فلسفه

در این ساعت راجع بختم جلسه نمی بینم ماده ۱۳ بودجه تحت شور است تبصره هم پیشنهاد شده است

ضرر ندارد نیم ساعت دیگر این جا مذاکره شود علتی دارد که جلسه ختم شود ؟

نایب رئیس - آقای دکتر احياء السلطنه (اجازه)

دکتر احياء السلطنه - بنده توضیح را را گذار میکنم با آقای تدین

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - این ماده اگر چه سیزده بود و حالا چهارده شد ولی اساساً حالاً از

حالا چهارده شد ولی اساساً حالاً از

نحوستش چند قدم رد شده ایم ولی درین حال این تق تق ها و این اجازدها خواستن ها دلیل بر این است که این ماده باین سهولت نخواهد گذشت بنده خودم سه ساعت حرف خواهم زد در این صورت اگر آقایان حاضرند تا نصف شب طول بکشد بنده هم حاضرم

نایب رئیس - رأی میگیریم بختم جلسه

آقایانی که با ختم جلسه موافقت قیام نمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد

کفیل وزارت معارف - کنترا

مسیو ریشارد را تقدیم مجلس شورای ملی میکنم

نایب رئیس - جلسه آتیه فردا سه بعد از ظهر

دستور هم بقیه مذاکرات در دستور امروز

(مجلس تقریباً دو ساعت از شب گذشته ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی

سهام السلطان

منشی - معظم السلطان

منشی - عالی اقبال الملك

(جلسه نود و هشتم)

صورت مشروح مجلس

یوم یکشنبه ۲۹ قوس

۱۳۰۳ مطابق ۲۴

جمادی الاولی

۱۳۴۳

مجلس نیم ساعت قبل از غروب بریاست آقای سهام السلطان نایب رئیس تشکیل گردید

صورت مجلس یوم شنبه ۲۸ قوس را آقای اقبال الملك قرائت نمودند

نایب رئیس - آقای شیخ العراقین زاده (اجازه)

شیخ العراقین زاده - بنده عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم

نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی نیست؟ (گفتند خیر)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد

آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده اگر چه جزو

موافقین دولت نیستیم و تقاضایم که میخواهم بکنم باید موقعی کرد که حقیقه فایده و اثری درش باشد. میل هم نداشتم در قضایائی که ممکن است تعبیراتی در اطرافش شود اظهاراتی بکنم ولی حقیقه این چند روزی که من میامدم بمجلس و آقایان معلمین را میبینم خجالت میکشتم. يك اختلاف حسابی در سابق بین وزارت مالیه و معارف پیدا شده بود و حقوق يك برج شان که گویا برج قوس بود از بین رفت چند برج هم از سال قبل طلب دارند و جزو معوقه ها است امسال هم چند برج است بآنها حقوق نداده اند و من بسوم خودم از آنها خجالت میکشتم و امیدم هم ندارم که از دولت توقعی بکنم و فایده داشته باشد

نایب رئیس - آقای میرزا یدالله خان (اجازه)
آقا میرزا یدالله خان - عریض بند، دو قسمت است یکی راجع بمعلمین مدارس شهری یکی هم راجع بمعلمین مدارس حومه. مکرر این مسئله در همین مجلس مذاکره شده و بنده علاوه میکنم به اظهارات آقای حائری زاده که گذشته از این که حقوق معلمین بهیچوجه داده نمی شود بدبختانه يك قسمت از اهالی این شهر که ماهانه از برای اطفالشان میدهند بواسطه تعطیل مدارس بچه هاشان در کوجهها سرگردان هستند.

مملکت مان حاصلخیز است. فوائد کثیره هم دارد ولی راه ندارد و ما را باید راحت کرد و از این محاصره اقتصادی نجات داد. دروزارت فوائد عامه بطوری که بنده اطلاع دارم سابقاً يك فکری وجود داشت که این قبیل راههای اساسی را خود دولت بسازد و باره ملاحظاتی هم در کار بود.

مملکت نبوده است چنانچه امسال هم در بودجه وزارت فوائد عامه مبلغی که تصویب شده است متناسب با احتیاج راهها نیست بلکه خیلی کمتر است. علت اینهم البته مضایقه نبوده است علت نبودن پول و ضیق بودجه مملکت است. البته همه ماها معتقدیم که باستانی در مملکت راه ساخته بشود و همه ماها هم در عین حال معتقدیم که سایر مؤسسات هم باید در مملکت وجود داشته باشد بنابراین بنده اگر میخواستم در جواب ایشان عرض کنم بلی مشغول اقدامات مجددانه هستم و عنقریب نتایج حاصل خواهد شد.

بنا بر این آقایان نمایندگان استندما میکنند که يك تکلیفی برای معلمین معین کنند که دیگر مدارس در حال تعطیل باقی نماند و آقایان معلمین هم در این موقع زمستان بلا تکلیف و سرگردان نمانند.

این است که بنده از مقام ریاست و نمایندگان محترم استندما میکنم امروز يك تصمیم قطعی در خصوص آقایان معلمین اتخاذ فرمایند. عرض دیگرم راجع بمدارس حومه است مدارس حومه يك شکای مختلفه بخود گرفته که تصور میکنم اگر عرض کنم خیلی شرم آور باشد.

حالا بنده حرفی ندارم اگر واقعا وضعیت مالی دولت اجازه نمیدهد که راههای اساسی را خودش بسازد و ظاهراً برایش میسر نیست بهتر این است با يك شرایطی بخرد اهالی و اگذار کند. آقای وزیر فوائد عامه يك اوراق و اعلانیاتی تهیه کرده و اقداماتی نموده اند و مردم را دعوت کرده اند به اینکه مسائل و مشکلات اقتصادی و مبتلا به را بگویند و حل کنند و بالاخره يك تصمیمی بگیرند.

این حرف نه گفتنش از من مقتضی بود و نه شنیدنش از ایشان ولی باید گفت که امسال مایک امیدواری نداریم که بتوانیم موفق بشویم و راهی برای ما ز ندران درست کنیم. ولی در همان حال میتوانم خدمت آقایان عرض کنم که در نتیجه مذاکراتی که با کمیسیون اقتصادی مجلس شورای ملی شده و خود بنده هم در چند جلسه اش حاضر بودم رئیس کل مالیه هم حاضر بودند شاید روز چهارشنبه هم که جلسه این کمیسیون تشکیل میشود بیایند امیدواری میرود که يك بر گرام قطعی برای ساختن راههای مملکت اتخاذ بشود.

بعضی از نمایندگان - صحیح است وزیر مالیه - تصور نمیکنم در این موقع آقایان نمایندگان لازم باشد توقعی بنمایند

مدارس حومه برای اطفال مردم نافع نیست. فقط در بعضی نقاط بپاره ملاحظاتی يك مدرسه تأسیس میکنند تا بچه های مردم میروند چیز بفهمند دولت آن مدرسه را بهم زده و در جای دیگر يك مدرسه دائر می کند.

لهذا برای اینکه نشان بدهند که این فکر را تعقیب مینمایند این بود که بنده را وسیله گفتن مطالب خودشان فرار داده اند که برای راه ما ز ندران آیا وزارت فوائد عامه چه طریقی را در نظر گرفته و چه میخواهند بکنند که اهالی آنجا از طریق محاصره خارج شوند

این راهم باید عرض کنم که آقای وزیر فوائد عامه بدانند که راه معمولات ما ز ندران فعلاً منحصر است بپخش زور و از این حیث تجار غالباً دچار زحمت میشوند و از نقطه نظر زندگی گاهی احتیاج فوق العاده شدیدی بیک راه اساسی دارند که موضوع رقابت آنها هم اصلاح شود و راه تجارتشان هم باز شود این است که بنده سؤال میکنم این فکر تا چه درجه دروزارت فوائد عامه مورد توجه است و چه فکری برای انجام این کار کرده اند؟

اما مسئله برج قوس که راجع بچند سال قبل است آن مسئله دیگری است حسابهای بی ترتیب کارهای بی ترتیب از سوابق ایام خیلی باقی است که بنده حالا در آن خصوص نمیتوانم چیزی عرض کنم. البته حقوق معوقه آقایان معلمین و سایر اعضای ادارات يك سال است اگر اعضاء ادارات بابت ایت ثیل يك معوقه هائی دارند البته باید پرداخته شود و میشود و يك قسمت از آن را هم در جلسه گذشته در ضمن يك ماده تصویب فرمودید پرداخته شود و از صرفه جوئیها باید پرداخته شود. حالا بنده چندان اطمینانی ندارم که صرفه جوئی های امسال تمام معوقه های اعضای ادارات را تکفوء کنند

بعلاوه در عرض سال مدارس حومه سه ماه دائر و سه ماه تعطیل است بدبختانه تمام حقوق را هم میگیرند و ابداً اطفال مردم را تربیت نمیکنند چون آقای کفیل وزارت معارف تشریف دارند خواستم تذکری بایشان بدهم که يك ترتیب صحیحی از برای مدارس حومه معین فرمایند.

این راهم باید عرض کنم که آقای وزیر فوائد عامه بدانند که راه معمولات ما ز ندران فعلاً منحصر است بپخش زور و از این حیث تجار غالباً دچار زحمت میشوند و از نقطه نظر زندگی گاهی احتیاج فوق العاده شدیدی بیک راه اساسی دارند که موضوع رقابت آنها هم اصلاح شود و راه تجارتشان هم باز شود این است که بنده سؤال میکنم این فکر تا چه درجه دروزارت فوائد عامه مورد توجه است و چه فکری برای انجام این کار کرده اند؟

پس از آنکه آن بر گرام اتخاذ شد آنوقت يك مجله هائی هم برای ساختن راه های مملکت تخصیص داده خواهد شد پس از آنکه این تصمیم با مساعدت نمایندگان محترم عملی شد ما ز ندران هم دارای راه شده و احتیاجات آنها هم تأمین خواهد شد.

ولی البته يك مقاداری از آن پرداخته میشود در هر حال وظیفه مجلس شورای ملی رد دولت است که يك ترتیب صحیحی برای پرداخت دیون و حقوقهای معوقه بدهند و البته داده خواهد شد که من جمله یکی از آن هم حقوق معوقه اعضاء ادارات است راجع با آقایان معلمین هم آنچه که تا کنون مجلس شورای ملی تصویب کرده است پرداخته شده

یا اینکه مدارس حومه را هم ضمیمه مدارس شهری نمایند چون تأمین ارزاق و دادن عوارض تمام بعهده حومه است ولی برای مدرسه اش هیچ اقدامی نمیشود بنا بر این استندما میکنم در این خصوص يك ترتیب صحیحی معین فرمایند.

وزیر فوائد عامه - با سابقه که خود آقای عدل الملک دروزارت فوائد عامه دارند از طرف من محتاج ببسط کلام نیست و خود ایشان هم باید تصدیق فرمایند که نه تنها ما ز ندران است که در مملکت ما محتاج راه است بلکه تمام قطعات ایران محتاج راه است و اول شرط ترفی اقتصادی ما بلکه شاید میتوان گفت یگانه شرط مهمش راه است.

کفیل وزارت معارف - راجع بمدارس حومه که نماینده محترم تذکر دادند بنده مقصودشان را درست ملتفت نشدم ولی در هر حال ممکن است اگر نواقصی مشاهده فرمودند آن نواقص را بنویسند یا اگر ممکن است خودشان تشریف بیاورند به وزارت معارف و با هم مذاکره کنیم تا در حدود اختیارات يك اقداماتی بشود و اصلاحاتی منظور شود

برج میزان را هم مشغول گرفتن هستند بعد از میزان هم امید داریم هم پرداخت معوقه ها بعمل بیایند و هم بودجه فوریت بکنند و عقب و قوس را هم به آنها بدهیم.

نایب رئیس - آقای عدل الملک (اجازه)
عدل الملک - بنده از آقای وزیر فوائد عامه سئوالی راجع براه ما ز ندران کرده ام و مستحضر هم هستم. اگر اجازه میفرمائید سؤال کنم نایب رئیس - بفرمائید

باین جهت است که مصادر امور اعم از دولت و مجلس شورای ملی و کلیه خیر - خواهان مملکت باید تمام هم خودشان را صرف اتخاذ نظریاتی که عملاً منجر ببینا کردن و داشتن راه بشود بنمایند

ولی البته همانطور که آقای سردار معظم هم اظهار فرمودند بنده هم تکرار میکنم تمام اینها بواسطه نبودن پول است اگر پول باشد همه کار میتوانیم بکنیم ولی البته تصدیق میفرمائید بودجه ناقص ششصد هزار تومان بنده بیش از آنچه هست دیگر چه میتوانم بکنم

عدل الملک - عرض کنم نکته که آقای سردار معظم فرمودند البته ماها هم متذکر هستیم و از جریان امر مالی مملکت هم مطلع هستیم و می دانیم برای مملکت میسر نیست

بما ز ندران کردم اغلب با تجار و سرمایه داران و رهائیا و اشخاص مختلفه مرادانی داشتم آنها معتقد بودند که در سایر ایالات و ولایات نواقص متعدد است ولی فعلاً تقیصه ما ز ندران منحصر بفرود است و آن این است که ماراه نداریم.

مقامه ناپسند اقداماتی که برای راه سازی بعمل میآمده است مناسب با احتیاجات

عدالت مملکت میسر نیست

والامضایه در کار نبود ولی وجه حل را ما بطور دیگر پیشنهاد کردیم و آن این است که راهها را با یک شرايطی معینه مردم بدهند و تقسیمات جزء بکنند که خودشان بسازند و منافعی هم ببرند و در موقع هم واگذار نمایند والا با انتظار اقدامات کمیسیون اقتصادی و تصمیم یول و غیره اینها خیلی دور و بطی است نتایجش هم دیر حاصل میشود

بنده ایشان را باین نکته واقف ساختم که باین شرایط سهلی بطور قطعه قطعه این راه را بدهند بخود تجار مازندران آنها هم استقبال میکنند و حاضرند مقصود بنده تذکر این مسئله بود

وزیر فوائد عامه - نظر باینکه این مطلب را بطور صریح آقای عدل المملکت در ضمن سؤالشان فرمودند بنده جوابی ندادم حال آنکه فرمودند مجبورم چند کلمه عرض کنم :

اولاً هنوز پیشنهاد عملی از طرف تجار مازندران بوزارت فوائد عامه نرسیده به استثنای يك پیشنهاد که آن هم توسط آقای امیر اکرم رسیده است

یکی هم آقای مسعود المملکت پیشنهاد کرده اند که تقدیم مجلس شورای ملی البته هر وقت تصویب شود امتیازش داده خواهد شد

ولی در هر حال از گفتن این عبارت نمی توانم خودداری کنم که بلی اساساً می شود گفت راه را باید داد مردم و قطعه قطعه کرد و تجزیه کرد که مردم خودشان بسازند ولی اگر در این خصوص قدری دقت کنیم شاید واگذار کردن راههای اصلی و متفرقه و خارج کردن آنها از اختیار دولت صلاح نباشد

عیش هم این است که هر کس میخواهد راه بسازد در همان ضمنی که راه بسازد و پول خودش را خرج میکند در همان حال می خواهد سرمایه اش برگشت کند فایده هم ببرد در صورتی که این اصل مسلم است که راه یکی از چیزهایی است که هیچ دولتی حق ندارد از او فایده ببرد

راه یکی از چیزهایی است که باید مجانی باشد و باید دولت از عوائد خودش برای فایده عموم راه بسازد و مجاناً مردم واگذار کند

به همین ملاحظه است از وقتی که بنده افتخار اشتغال مقام وزارت فوائد عامه را پیدا کردم مشغول مذاکره شده ام که باج هائی که در راههاست و فوق العاده سنگین است و مخمل تجارت مملکت است لااقل تقلیل شود

یا اگر در حقیقت بخواهیم اصلاح کنیم باید برداشته شود چون نمی شود با عوائد راه خود راه را درست کرد دولت باید یا عوارض و عوائد دیگرش راه را بسازد و

مجاناً مردم بدهد زیر اوقتی که راه مردم مرمت شد فقر آ تجارت و اقتصادات مملکت خوب می شود و ترقی میکند حالا اگر فرضاً ما بیاییم و امتیاز راه را قطعه قطعه باشخاص مختلف بدهیم

این طرز خوبی نمی شود و این مقصود عمده فوت خواهد شد چون هیچ کس حاضر نیست پول بدهد راه بسازد و هیچ چیز هم نگردد باین ملاحظه این مسئله هنوز محرز نیست که دادن راه یعنی امتیاز ساختن راه باشخاص مختلف مناسب صرفه و مقصود مملکت باشد و بنده عقیده دارم شاید يك قدری دیر بشود ولی قطعاً میسر و ممکن خواهد شد

اگر خود مجلس شورای ملی و دولت و رئیس مالبه و کمیسیون اقتصادات یا هر مقامی يك مبالغی پیدا کنند و عوائد آن را تخصیص ساختن راه نمایند و از سال دیگر هم شروع کنند بکاستن باج راههائی که فعلاست و در ظرف دوسه سال این باجها را از بین ببرند و راهها را هم کاملاً بسازند مسلماً بدانید بصرفه مملکت است بعضی از نمایندگان - وارد دستور شوید

نایب رئیس - در ماده سیزده که در جلسه قبل تصویب شده تبصره از طرف آقای اعتبار الدوله پیشنهاد شده قرائت می شود

(اینطور خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم شرح ذیل بطور تبصره در ماده ۱۳ اضافه شود -

تبصره ۱۳ مادام که حقوق اعضاء وزارت پست و تلگراف کمتر از ترتیبی است که در ماده ۱۶ قانون استخدام ذکر شده از حقوق آنها کسور تقاعدی که در ماده ۵۷ و ۶۹ قانون مذکور است کسر نشده و مبلغی را هم که از این بابت کسر و جمع شده بصاحبان آن مسترد گردد لیکن مدت اشتغال خدمت آنها در موقع ترفیع و تقاعد محسوب و مشمول مواد دیگر قانون استخدام خواهد بود

نایب رئیس - آقای اعتبار الدوله (اجازه)

اعتبار الدوله - البته آقایان مطلندن که قانون استخدام بواسطه سنگین نشدن بودجه در وزارت پست و تلگراف اجرا نشده و حال آنکه اداره پست و تلگراف از قدیم ترین ادارات و زحمات اعضاء و اجزاء آن هم اگر سایر ادارات بیشتر نباشد کمتر نخواهد بود

اجرای قانون استخدام در سایر وزارت خانهها بنبغ مستخدمین تمام شده ولی بالعکس اعضاء این وزارتخانه که میزان خدمتشان هم بیشتر از سایرین است و اگر چنانچه اجرا میشد بیشتر استفاده میکردند در این جا اجرا نشده است

وزارت پست و تلگراف هم در هدهالسنه بهر طوری بود توانسته است رتبه های اعضاء خودش را با مواد نه گانه قانون استخدام تطبیق کند ولی نتوانسته است بواسطه کمی بودجه خودش حقوق رتبهها را طوری که تعیین شده است بدهد از طرفی هم کسور تقاعد يك ترتیب تغییر منظمی یعنی صد هفت و نیم بملاوه يك صد يك از آنها گرفته میشود و با این کمی حقوقشان این کسورات ناگوار و دشوار است خودشان هم در این باب چندین قبیل شرحی بمجلس شورای ملی تقدیم کرده بودند که در این جا قرائت شد

بنده برای آگاهی آنها اینطور بنظم رسید که این پیشنهاد را تقدیم کرده و استدعا کنم تا موقعی که قانون استخدام در آن وزارتخانه کاملاً اجرا نشده فعلاً از گرفتن کسور تقاعد و غیره صرف نظر شود تا موقعی که دولت موفق شود قانون استخدام را در این وزارتخانه کاملاً بوقوع اجرا بگذارد

مخبر - بانظر اینکه آقای اعتبار الدوله راجع باعضای وزارت پست و تلگراف دارند و اینکه باید حقوق آنها با قانون استخدام تطبیق کند البته آقایان موافقت

کمیسیون بودجه هم موافقت دارد ولی راجع باین پیشنهاد میخواهم عرض کنم که برخلاف قانون استخدام است و بنده خیال میکنم باین پیشنهاد نمی شود رأی گرفت زیرا مخالف یکی دو ماده قانون استخدام است

نایب رئیس - در این پیشنهاد بنده هم گمان میکنم نمیشود رأی گرفت بجهت اینکه برخلاف قانون استخدام است آقای تدین

تدین - بنده این پیشنهاد را مخالف با قانون استخدام نمیدانم

زیرا قانون استخدام در طرف دارد یکی اینکه مستخدمین رسمی مطابق آن اشلی که در آن قانون معین شده است حقوق بگیرند دوم اینکه يك مبالغی را از حقوق ماهیانه آنها کسر نمایند این کسر بعنوان حقوق تقاعد صدینج یا غیر ذلک منوط بر این است که آن قسمت اول قانون هم اجرا شده باشد

یعنی مطابق این قانون و آن اشلی و رتبه بندی باید مستخدم حقوق بگیرد ولی وقتیکه مطابق آن اشلی و رتبه بندی به مستخدم حقوق نمیدهند و مطابق قبل از اجرای قانون استخدام حقوق میدهند هیچ معنی ندارد که کسور قانون استخدام را در باره مستخدم اجرا نمایند

این دولنگه دارد وقتی که باین لنگه عدل شد بآن لنگه هم عمل میشود مگر اینکه بقول معروف که در بعضی از دعاوی معمول است عمل کنیم که بین دو طرف

دعوی اتفاق می افتد يك طرف میگوید فلان مقدار بشما بده کارم و فلان مبلغ هم از شما طلب کارم در آن قسمت بدنی قاضی میگردد این قسمت را که اول اقرار کرده بده قسمت دومش ادعا است بعد برو ثابت کن حالا هم اگر مقصود قانون استخدام است که باید هر دو قسمت اجرا شود ولی چون آن قسمت اول اجرا نشده بعقیده من اجرای قسمت دومش معنی ندارد

بعلاوه نسبت به مستخدمین جزو وزارت خانهها در قانون استخدام معین شده است که از روی نظامنامه باید درجات آنها معین نمایند ولی آنچه که بنده اطلاع دارم يك نظامنامه مدونی نیست و آن وقت می آیند میگویند مطابق قانون استخدام است و از فراش و مستخدم جزء و غیره حقوق تقاعدی کسر میکنند

مخبر - اولاً راجع به کسر حقوق مستخدمین جزء همانطور که آقای تدین اشاره فرمودند البته اگر چنین چیزی باشد بی فایده است و نباید باشد ولی راجع بعمد اجرای قانون استخدام در وزارت پست و تلگراف لازم شد که بنده توضیحی بدهم مطابق توضیحی که آقای مخبر الدوله معاون وزارت پست و تلگراف در مجلس دادند اینطور نباید باشد که قانون استخدام در وزارت پست و تلگراف تا کنون اجرا نشده باشد غیر اجرا شده است و اینطور هم نیست که بيك نفر رئیس اداره حقوق منشی اولی بدهند خیر رئیس اداره هم حقوق رئیس اداره را میگیرد منشی اولی هم حقوق منشی اولی منتهی چیزی که هست این است که يك نفری که فرضاً سی سال خدمت کرده است و حقاً باید رئیس اداره باشد نیست و این شخص امروزه معاون اداره است این عرض بنده مطابق توضیحی است که خود آقای مخبر الدوله در مجلس اظهار نمودند

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده عرضی ندارم و مذاکرات را هم کافی میدانم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است، رأی بگیرید

نایب رئیس - بنده گمان میکنم نمی شود باین پیشنهاد رأی گرفت - شاهزاده شیخ رئیس

(اجازه)

محمد هاشم میرزا شیخ رئیس این تبصره مطلبش صحیح است ولی مطابق قانون استخدام نمی شود به آن رأی گرفت نایب رئیس - آقای اعتبار الدوله (اجازه)

اعتبار الدوله - بدو لازم است عرض کنم آن طوری که آقای مخبر فرمودند مطابق قانون استخدام رئیس اداره را

حقوق رئیس اداره میدهند اینطور نیست احکاماتشان را همینطور می نویسند رئیس اداره با منشی اولی حقوقشان را مطابق این رتبه ها نمیدهند و می نویسند مراتب شام محفوظ است اما حقوقشان اینطور نیست

اما اینکه فرمودند نمیشود رأی گرفت بنده خود قبلاً متذکر بودم و بآقای رئیس هم صحبت کردم فرمودند مانع قانونی ندارد میشود رأی گرفت

این بود که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم رأی هم میشود گرفت

حالا که قانون استخدام در آنجا اجرا نمیشود دیگر حقوق آنها را کسر نکنند

نایب رئیس - بنده معتقدم که در این خصوص نمیشود رأی گرفت دیگر مجلس در اینخصوص رأی بدهد

آقای ناصر الاسلام (اجازه)

ناصر الاسلام - بنده تعجب میکنم با این توضیحی که آقای تدین دادند این اشکال قانونی را چطور شما میفرمائید همانطور که آقای تدین توضیح دادند این قانون دو جزء دارد و هر دو جزء آنرا باید اجرا کرد نه اینکه تبعیض قائل شد و يك قسمت آنرا عمل کرد و قسمت دیگرش را بلا اجرا گذاشت و چون قائل بتبعیض شده اند در این صورت بنده اشکالی نمی بینم

مادام که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف مجری و معمول نشده است از کسر حقوق معاف باشند رأی گرفتن باین پیشنهاد هم هیچ اشکالی ندارد

مخبر - اینطور که میفرمائید نیست البته مطلب در جای خودش صحیح است و با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله هم کسی مخالف نیست

اطهارات آقای تدین هم بجای خودش صحیح است

ولی اگر فرضاً يك طرف قانون اجرا نشده باید يك طرف دیگرش هم اجرا نشود؟

اینکه نمیشود مطابق يك ماده از قانون استخدام باین تبصره نمیشود رأی گرفت این است عرض بنده و الا اساس البته صحیح است

نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - بنده هم تصوری کم توضیحاتی که آقای تدین دادند منی بر این بود که يك قسمت از قانون استخدام در يك قسمتی از این وزارتخانه اجرا نشده و از نقطه نظر منطقی صحیح نمی دانستند که بواسطه اجرا شدن يك قسمت از قانون قسمت دیگرش را که کسور تقاعد است اجرا نمایند این البته صحیح است ولی همانطور که آقای مخبر توضیح دادند اگر دولت برای اجرا نشدن

يك قسمت قسمت دیگرش را هم اجرا نکنند ممکن است مورد اعتراض واقع شود

ولی از نقطه نظر قانونگذاری و از نقطه نظر مجلس هر چیزی يك راه و رویه دارد که نباید از آن رویه قواعد خارج شد اگر چنانچه ما بخواهیم کسور تقاعد را که مطابق یکی از مواد قانون استخدام است لغو نمائیم یا اینکه در مدت يكسال آن را موقوف الاجرا بگذاریم باز به منزله الغاء آن مواد میشود چون مواد قانون استثناء ندارد و باید تمامش اجرا شود

این مطلب را که آقای پیشنهاد کرده اند باید به صورت يك طرح قانونی نوشت و تقدیم مجلس کرد والا اگر به صورت تبصره در ضمن یکی از مواد قانون بودجه رأی بدهیم حقیقه اتخاذ يك رویه جدید و خارج از ترتیبات و سوابق معموله برای نقض قانون است و ممکن است این ترتیبات سابقه شود و برای بعدها خوب نباشد

آقایانیکه معتقد به این عقیده هستند در کمال سهولت ممکن است يك طرح قانونی پیشنهاد کنند و موافق هم در مجلس زیاد بیخود می شود

این ترتیب به عقیده بنده بهتر است از این که يك رویه جدید و غیر معمولی را اتخاذ نمائیم

نایب رئیس - شاهزاده شیخ رئیس (اجازه)

محمد هاشم میرزا شیخ رئیس بنده هم شاهزاده نصرت الدوله موافقم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - باید تکلیف این پیشنهاد معلوم شود

آقای ناصر الاسلام (اجازه)

ناصر الاسلام - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - اصلاً این پیشنهاد موضوع ندارد به جهت اینکه بنده يك روز شنیدم اینجا نماینده وزارت پست و تلگراف اظهار میکرد قانون استخدام در آنجا اجرا شده است

در خارج مستخدمین میگویند اجرا نشده است

حالا آقایان تحقیق بکنند اگر اجراء نشده از دولت استیضاح کنند که چرا تو قانون را اجرا نکردی؟

بعضی از نمایندگان - (باخنده و همه) استیضاح چه معنی دارد؟

حائری زاده - بلی - باید از دولت بیرو سندن تعقیب کنند که چرا قانون را اجرا نکردی و اگر اجراء شده است که این

پیشنهاد محل موضوع ندارد و من مغالف هستم با این پیشنهاد

نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - مخالفم با این پیشنهاد

نایب رئیس - آقای مدیر المملکت (اجازه)

مدیر المملکت - بنده تصور میکنم با آن توضیحاتی که آقای تدین دادند این پیشنهاد حقیقه برخلاف قانون نیست

دلیل بنده هم این است که قانون استخدام می نویسد : (در هر وزارتخانه و هر جائیکه حقیقه مشمول قانون استخدام بشود) و در وزارت پست و تلگراف آن طوری که آقای اعتبار الدوله توضیح دادند معلوم نیست اجرا شده باشد پس در صورتی که يك قسمت از قانون استخدام که مفید است برای اعضاء وزارتخانه و باید اعضاء آن استفاده کنند اجرا نمی شود و جلوش را را گرفته ایم و خودمان هم تصدیق میکنیم که اجراء نشده است دیگر آنجائیکه برای آنها مضر است چرا باید اجرا شود؟

بنا بر این بعقیده من می شود به این تبصره رأی گرفت و ابتدا اشکال قانونی هم ندارد می شود رأی هم به آن داد

وزیر مالبه - آقا میفرمائید که از قرار معلوم بنظمی آید که در وزارت پست و تلگراف قانون استخدام اجراء نشده است به این معنی که چون بودجه مملکت کفایت نمیکند (این جا مسئولیت متوجه وزارت پست و تلگراف هم نیست فقط از نقطه نظر کمی بودجه مملکت است) اگر بخواهید اعضاء اجزاء وزارت پست و تلگراف را مشمول قانون استخدام نمائید

بودجه آن وزارتخانه باید زیاد بشود چون وزارت مالبه اظهار می کند که ما امسال پول نداریم و بودجه آن جا کم است

این است که قانون استخدام در آن جا کاملاً اجرا نشده است و مربوط وزارت پست و تلگراف هم نیست که آقای میفرمائید این کس تقاعد را بردارند حالا آقایان میخواهند بنا بر احتمال یکی دو ماده قانون را در ضمن بودجه بطور يك تبصره لغو نمایند

این کار صحیح نیست لیکن آن طور که آقای حائری زاده فرمودند مطلب صحیحی بود اگر واقعا آقایان و مجلس شورای ملی عقیده دارند که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف باید اجرا شود و اطلاع دارند و علم دارند که آنجا اجرا نشده است باید وزارت پست و تلگراف را مجبور بکنند که قانون را اجراء بکنند چرا از این طرف در ضمن يك تبصره می نخواهند يك ماده بلکه دو ماده قانون را لغو کنند

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - عرض میکنم قانون استخدام نه از قرار ظاهر خیر قطعاً در وزارت پست و تلگراف اجراء نشده است

بعضی از نمایندگان - ضحیح است

تدین - بهترین دلیل هم بودجه تفصیلی آنست که در کمیسیون بودجه آورده اند و این بودجه جدیدی هم که خواهند نوشت همان حال را دارد

این جا يك قدری سفسطه می شود این پیش نهاد قانون را نقض نمی کند این پیش نهاد قانون را نسخ نمیکند تا اینکه بر گردید بگردید این محتاج بيك طرح قانونی است و بطور يك تبصره نمی شود يك قانون را لغو کرد

خیر آقا این طور نیست قانونی که میگوید کسور تقاعد باید از مستخدم گرفت باچه حقوقی؟

بعضی از نمایندگان - باهر حقوقی تدین - خیر - با حقوقی که قانون معین کرده - حقوق قانونی - حقوق قانونی وقتی گرفت کسور تقاعد را هم باید بدهد و وقتی که حقوق قانونی شد کسور تقاعد را نباید گرفت دولت خودش باید از نقطه نظر اجرای قانون استخدام این عمل را بکند به این معنی که چون بودجه مملکت کفایت نمیکند (این جا مسئولیت متوجه وزارت پست و تلگراف هم نیست فقط از نقطه نظر کمی بودجه مملکت است) اگر بخواهید اعضاء اجزاء وزارت پست و تلگراف را مشمول قانون استخدام نمائید

بودجه آن وزارتخانه باید زیاد بشود چون وزارت مالبه اظهار می کند که ما امسال پول نداریم و بودجه آن جا کم است

این است که قانون استخدام در آن جا کاملاً اجرا نشده است و مربوط وزارت پست و تلگراف هم نیست که آقای میفرمائید این کس تقاعد را بردارند حالا آقایان میخواهند بنا بر احتمال یکی دو ماده قانون را در ضمن بودجه بطور يك تبصره لغو نمایند

این کار صحیح نیست لیکن آن طور که آقای حائری زاده فرمودند مطلب صحیحی بود اگر واقعا آقایان و مجلس شورای ملی عقیده دارند که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف باید اجرا شود و اطلاع دارند و علم دارند که آنجا اجرا نشده است باید وزارت پست و تلگراف را مجبور بکنند که قانون را اجراء بکنند چرا از این طرف در ضمن يك تبصره می نخواهند يك ماده بلکه دو ماده قانون را لغو کنند

طرح قانونی هم لازم ندارد. این يك تبصره است راجع باجرای قانون.

آقاسید یعقوب - بنده اخطار نظامنامه دارم .

نایب رئیس - بفرمائید .

آقاسید یعقوب - بنده خیلی متأسف هستم که اخطار بنده و ایراد بنده در يك موقعی شده است که بنده با مستخدمین جزء کاملاً موافقم چنانچه مکرر از صحبت های بنده معلوم شده است که بنده با مستخدمین جزء کاملاً موافقم لیکن این عقیده بنده بنده را از عنوان هیئت مقتنه بودن خارج نمی کند .

بنده که آدمم این جا باید کاملاً بایند بقانون باشم ماده شصت و پنجم را میخوانم آقایان ملاحظه بفرمائید .

بعدهم ماده قانون استخدام را میخوانم و خیلی تعجب میکنم که آقایان همه شان فاضل و عالم هستند بلکه بعضی شان دکتر آندروا هستند .

(خنده نمایندگان)

آقاسید یعقوب - معذک موادرا در نظر نمیگیرند آن وقت این طور حرفها هم میزنند این مواد فارسی است تفسیر هم لازم ندارد ماده شصت و پنج نظامنامه داخلی مینویسد :

در قانون بودجه هیچ طرحی را که مستلزم ازدیاد مقررری یا بد معاش یا وظیفه باشد بعنوان ماده الحاقیه یا بعنوان اصلاح نمیتوان پیشنهاد کرد .

بعضی از نمایندگان - بطور همه این مربوط با اینجا نیست .

آقاسید یعقوب - چرا این تبصره که الان پیشنهاد شده مسلماً مستلزم ازدیاد حقوق و مخارج است ماده شصت و هشت قانون استخدام هم این را میگوید مستخدمین جزء وزارتها و ادارات که مشمول ماده ۱۵ نیستند موافق نظامنامه داخلی وزارت - خانها و ادارا - مربوط بدرجانی تقسیم میشوند مادام که قانون مخصوصی برای حقوق تقاعد و وظایف آنها تصویب نشده است مقررات فصل چهارم درباره آنها رعایت خواهد شد با این دو ماده صریح آقایان به بنده حمله نکنند

بنده از آقایان استرحام و استدعا می کنم بعد از آنکه عرایض بنده تمام شد آنوقت اگر مایه استعجاب شده به بنده حمله بفرمائید و اظهار احساسات بنمایند الان مستخدمین جزء . . .

نایب رئیس - این اخطار نیست لذا کره ای دراصل مطلب نباید بفرمائید

آقاسید یعقوب - خواستم این ماده را توضیح بدهم والا بنده همانطور که شاهزاده نصرت الدوله فرمودند موافقم و حاضریم که الفاء این ماده بشود

نایب رئیس - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه)

شاهزاده شیخ الرئیس - بنده

تصویری کنم اگر این پیشنهاد موجب نسخ قانون نباشد لاقلاً موجب تعطیل قانون خواهد شد و این پیشنهاد خیلی شبیه است بآن ماده واحده که آقای مصدق السلطنه در زمان وزارت مالیه شان پیشنهاد کردند که قانون مالیه تا سه ماه موقوف الاجرا بماند و در واقع این تبصره هم در حکم همان است یعنی تا چند ماه قانون استخدام در وزارت پست و تلگراف اجراء نشود و بنده گمان می کنم چند ماده قانون را بواسطه يك پیشنهاد لغو کرد و همانطور که اول هم عرض کردم مطالب همه حق است و کسی از منظر مطالب مخالف نیست

قانون استخدام يك لباسی است که برای قامت تمام مستخدمین دوخته شده و برای يك دسته نیست

اگر بودجه کم است باید زیاد شود و نسبت به هم باید یکسان باشد

در هر حال با این پیشنهاد و این مطلب کسی مخالف نیست ولی بموجب این پیشنهاد چندین ماده از قانون استخدام موقوف الاجرا می ماند و به عقیده بنده قابل تصویب نیست

آقامیرزا شهاب - بنده اخطار نظامنامه دارم

نایب رئیس - بفرمائید

آقامیرزا شهاب - تا بحال دو مرتبه

دو مخالف پشت سر هم صحبت داشته اند و حال آنکه باید يك مخالف و يك موافق صحبت بدارد

آقاسید یعقوب مخالف بودند شاهزاده هم مخالف بودند و بعد از ایشان بلافاصله صحبت نمودند و این برخلاف نظامنامه است

نایب رئیس - این اخطاری که

فرمودید وارد نیست آقاسید یعقوب به عنوان اخطار نظامنامه صحبت کردند شاهزاده شیخ تدین که موافق بودند صحبت کردند پس این اخطار وارد نبود

بعضی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا موافقت با مخالف؟

شاهزاده سلیمان میرزا - بیا

پیشنهاد آقای اعتبار الدوله موافقم؟

نایب رئیس - بفرمائید

سلیمان میرزا - آقای اعتبار الدوله يك

پیشنهادی کرده اند و يك تذکره داده اند که وقتی مناقب يك قانون را درباره يك اشخاصی اجراء نکریدید مضرتش را هم درباره آن ها منظور ندارید

این يك چیزی است خیلی واضح خیلی هم صحبت لازم ندارد

آن قسمت از قانون که بر ضرر مستخدمین وزارت پست و تلگراف است منظور می کنند (یعنی حقوق تقاعد را) آنها آنطوری که اظهار شد

صد هفت و نیم کسر میکنند در صورتی

که این قانون وقتی مجری است که مطابق ماده قبلاً حقوق مستخدم را از روی ترتیب نه گانه بدهند

پس وقتی که اساساً از طرف دولت نظر به يك مقتضیاتی از آن روح حقوق این اشخاص را نمیدهند و میگویند ما کسر بودجه داریم

دیگر این مستخدمین چه گناهی دارند که باید از حقوق آنها کسر هم بکنند؟ در صورتیکه اعضاء وزارت پست و تلگراف از همه بیشتر کار میکنند و يك اداره قدیمی و فنی است حقوقش هم خیلی کم است حالاهم آمده اند این عضو ضعیف را گرفته اند

در موقع بودجه وقتی که به آنها رسید آخر همه بوده و معلمی باقی نمانده و يك مدیر اداره را تقریباً در ماه هشتاد تومان میدهند

آن وقت حقوق تقاعد هم از او کسر میکنند وقتی که هشتاد تومان میدهند یعنی قانون را رعایت نکرده اند پس وقتی فصل دوم قانون را رعایت نکرده اند فصل چهارم را هم نباید منظور نمایانند

این يك چیزی است واضح و روشن و اضافه خرج هم نیست که آقای آقاسید یعقوب فرمودند برای اینکه آقای اعتبار - الدوله پیشنهاد فرموده اند که يك چیزی علاوه بر بودجه مقررده بآنها بدهند خیر گفته اند

حالا که فصل دوم قانون را اجراء نمیکنید فصل چهارم را هم اجراء نمیکنید یعنی این مواد اولی را که بنفعشان است منظور نمیکنند این کسور را هم از شان نگیرند چیز اضافه پیشنهاد نکرده اند و رأی هم میشود باین پیشنهاد گرفت مخالفی هم با قانون ندارد

نایب رئیس - چون اختلاف پیدا شده است باید در این خصوص رأی بگیریم که آیا میشود و باین تبصره پیشنهاد آقای اعتبار الدوله رأی گرفت یا نه؟

مشارعظم - بنده اخطار دارم .

نایب رئیس - بفرمائید

مشارعظم - این جا در ماده نمود و دوش میگوید اصلاحاتی که درباره مطلبی پیشنهاد میشود قبل از خود مطلب درباره آن باید رأی گرفته شود

بنده اینجا ملتفت نشدم که این تبصره بعنوان اصلاح است یا ماده جدا گانه است اگر اصلاح است باید قبل از خود ماده در باره اش رأی بگیریم

چنانکه در یکی از موارد آقای مومن - الملك اول تبصره رأی گرفتند بعد بنده حالا اگر این اصلاح است باید اول بآن رأی بدهیم بعد بنده

بنابراین موقعش گذشته است و اگر ماده الحاقیه است آن وقت ممکن است آقای اعتبار الدوله بعنوان ماده الحاقیه پیش

نهاد کنند و بنده هم موافقم و رأی میدهم .

نایب رئیس - اگر نظر آقایان باشد در جلسه گذشته اول در ماده رأی گرفته شد بعد در تبصره و بالاخره در کلبه ماده هم رأی گرفته شد

این پیشنهاد آقای اعتبار الدوله تبصره است نه اصلاح و اگر اصلاح بود باید قبل از رأی گرفتن بنده در آن رأی بگیریم ولی چون تبصره است در تبصره رأی میگیریم بعد در کلبه ماده مجدداً رأی گرفته می شود .

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

نایب رئیس - رأی میگیریم باین کدر پیشنهاد آقای اعتبار الدوله میشود رأی گرفت یا خیر آقایانیکه موافقت قیام فرمائید .

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشده پیشنهاد های دیگری هم که در این زمینه رسیده است کمان میکنم مورد نداشته باشد در ماده دوازده بریر روز پیشنهاد هائی قابل توجه شده و بکمسیون بودجه مراجعه شده بود

کمسیون هم راپرت داده است قرائت میشود .

(شرح آتی خوانده شد)

کمسیون بودجه پیشنهاد آقای ضیاء الواعظین را راجع بتقلیل بیست قلم مستمری آقایان مفصله از تومانی دو ریال بپنج شاهی مورد مطالعه قرار داده و با پیشنهاد منور نسبت به بیجده قلم آن وقت می نماید و تبصره ذیل راپیش نهاد می نماید تبصره - مستمری اشخاص مفصله مطابق صورت ضمیمه در هده سنه سیچقان ثیل ۱۳۰۲ باید از قرائت تومانی پنج شاهی پرداخته شود

آقای عمید السلطنه - آقای نصیر الدوله آقای قوام السلطنه - آقای سردار کبیر - آقای وثوق الدوله - آقای امیر نظام شاهزاده فرمان فرما - شاهزاده نصرت الدوله - آقای ناصر الملك - آقای ارفع الدوله - آقای خان باباخان ولد سردار اسعد - آقای سردار اسعد - اولاد انان مرحوم سردار اسعد - محمد خان سالار اعظم ولد مرحوم سردار اسعد امیر چنگ - سردار بهادر ولد سردار اسعد منوچهر خان ولد سردار اسعد آقای حاج خسرو خان سردار ظفر خجبر کمسیون عماد السلطنه .

حاج عز المالك - طبع و توزیع نشده است .

نایب رئیس - راپرت هائی که از کمسیون بودجه راجع باصلاحات میرسد دیگر طبع توزیع نمی شود

حالا اگر لازم است ممکن است طبع و توزیع شود .

آقای تدین (اجازه)

تدین - اولاً راجع بپیشنهاد هائیکه مخصوصاً در بودجه و لواجیح مالی می شده و در مجلس هم قابل توجه میشده است مابقه اش این است که محتاج بطبع و توزیع نیست .

دلایل هم این است که توضیحات راجع بپیشنهاد در مجلس داده میشود و بعد از آن رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن پیشنهاد قابل توجه میشود بعد میرود بکمسیون بودجه و مراجعت می کنند به مجلس و مخصوصاً در جلسه گذشته چندین مرتبه این پیشنهاد و اسامی اینجا قرائت شد و پیشنهاد های مختلف هم شد

بالاخره در اثر همان مذاکراتیکه در جلسه دیروز بوده است کمسیون بودجه نظریه خودش را راپرت داده و بیست و چهار ساعت هم فاصله شده است و البته آقایان هم متوجه هستند که فلسفه طبع و توزیع برای استحضار است

ولی وقتی که مستحضر باشند دیگر طبع و توزیع لزومی ندارد .

از همه این ها گذشته مسئله تعویق بودجه فعلاً يك مسئله خرنانگی شده و اسباب اختلال امور و همچنین سختی همیشه مستخدمین و غیر مستخدمین هر کس که میبایستی از ادارات دولتی بهر عنوانی پول بگیرد شده است و حالا هم سرزمستان و هوا سرد است خوبست این بودجه را زود تر تصویب کنیم .

حاج عز المالك - مقصود تذکر بود .

نایب رئیس - آقای عمید السلطنه (اجازه)

عمید السلطنه - بنده با این راپرت کمسیون بودجه مخالف هستم و مخالفتم از نقطه نظر مساعدت به این اشخاص نیست بلکه مخالفت من از این نقطه نظر است که دوازده برج ما يك دوازدهم تصویب کردیم . . .

بعضی از نمایندگان - هفت برج .

عمید السلطنه - بلی هفت برج ما يك دوازدهم تصویب کردیم که مطابق سنه ماضیه پرداخته شود و مخصوصاً بخاطر دارم که در يك موقعی که موضوع يك دوازدهم مطرح بود

مذاکره شد که وزارت مالیه مجاز و مکلف است مستمریات و شهریه ها را بپردازد و آنچه بنده اطلاع دارم نسبت بقسمت مستمریات وزارت مالیه شش ماهه اول سال راپر پرداخته است و آقای وزیر مالیه و معاون مالیه هم تشریف دارند و ممکن است توضیحات هم بدهند و بعلاوه قانون هم عطف نماسبق نمی شود و اگر هم بایستی این راپرت اجراء شود

بنده تصور میکنم باید از بابت پنج ماهی که پرداخته نشده است اجراء شود و نسبت بآن هفت برجیکه پرداخت

شده است مورد ندارد .

مخبر - این ایراد آقای عمید السلطنه وارد نیست و صحیح است که قانون عطف بما سبق نمی شود ولی در همان موقعی که يك دوازدهم ها تصویب می شد يك کلمه (علی الحسابی) که بر آن جا گذاشته شده است و مخصوصاً در یکی از آن موارد قید شده است که آنچه در آتیه کسر شود آن کسر محسوب می شود ولی آن چه علاوه شود محسوب نمی شود

بنا بر این مانع قانونی ندارد .

(بعضی از نمایندگان : مذاکرات کافی است)

اخگر - کافی نیست

بنده مخالف با کفایت مذاکرات **نایب رئیس - بفرمائید**

اخگر - بنده در این موضوع مخالف

هستم چون در جلسه قبل که این پیشنهاد مورد مذاکره شد اسامی قرائت نشد .

الان بعضی اسامی هست در این جا که شاید اگر توضیحات داده شود استحقاقشان را همه تصدیق کنند و همین طور بعضی ها هم مستحق نباشند

برای روشن شدن این قضیه که يك عده که مستحق باشند و لازم باشد چیزی به آنها داده شود و يك عده که مستحق نباشند حقوقشان از بین برود بنده مذاکرات را کافی میدانم .

نایب رئیس - رأی میگیریم بکفایت

مذاکرات

آقایانی که کافی بودن مذاکرات را تصویب می کنند قیام فرمائید .

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد

بدواً در ماده باید رأی گرفته بعد این تبصره که از کمسیون آمده است بعد به راجع بخود ماده پیش نهاد شده .

(شرح آتی قرائت شد)

بنده پیش نهاد می کنم که کلمه (کمر کی از ماده حذف شود کازرونی .

نایب رئیس - خود ماده خوانده می شود .

آقای تدین فرمایش دارید ؟

تدین - برای بعد اجازه خواسته ام (ماده دوازدهم بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۲ وزارت مالیه مکلف است مستمریات و شهریه ها و مستمریات اتباع خارجه و شهریه های کمر کی و مخارج تحصیل محصلین و مصارف و عوض بهره و مال الاجاره را بموجب صورت هائی که در هندالسنه سیچقان ثیل ۱۳۰۲ بمجلس شورای ملی ارسال داشته اند بشرخای مشخصه در صورت های مرسله و بر طبق قوانین مصوبه مجلس چهارم و پرداختی سنه ماضیه تا کنون ذیل

۱۳۰۲ از بابت اعتبار هشتصد هزار تومان که در ماده دوم منظور شده پرداخت نمایند

نایب رئیس - این اصل ماده است

که کمسیون قبول کرده است .

آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده تصدیق میکنم که اداره کمرک يك مستمری بپهوده برای اشخاص معین نکرده و اداره کمرک کارش خیلی متین و درست است و قابل تنقید هم نیست .

لیکن بنده اطلاع دارم مستمریاتی که کمرک می پردازد برای بعضی اشخاص در اوائل ایجاد کمرکات برقرار شده و بیشتر برای اشخاص متردد برقرار شده و در دوره چهارم هم در این خصوص که مذاکره شد بنده يك توضیحاتی دادم و بعضی اسامی را هم ذکر کردم و معلی تردید هم نبود و الان هم بنده می دانم که به همان اشخاص متردد که در ابتدای امر مانع از اجرای کمرک می شدند

برای حق السکوت آنها يك شهریه هائی برقرار شده که با سابقه به آن ها داده می شد یا بعنوان مالیات از بابت ابوالجعمی آنها موضوع می شد

از جمله در حدود بنادر جنوب ما از این مقوله بنده اطلاع دارم که هست حالا اگر این مستمریات اتباع خارجه یعنی راجع بنده دوازدهم که الان در دست بنده است راجع بمستمریات اتباع خارجه و کمرکی همین مستمریات کمرکی است بنده مخالف پیش نهاد هم کرده ام لفظ کمرکی حذف شود و اگر غیر از این است لازم است توضیح بدهند و تا این اندازه راضی نشوند که با يك رأی های کور کورانه بدهیم

معاون وزارت مالیه - این

مستمریات که برای کمرک ذکر شده است عبارت از آن قسمتی که آقای کازرونی میفرمایند نیست .

کسانی که قبل از تأسیس کمرک در بعضی نواحی مخصوصاً بنادر جنوب بوده اند يك مالکیتی در يك قسمت از اراضی کمر کی داشته اند یا در امور کمرک قرارداد هائی داشته اند در آن موقع برای اینکه عوائد کمرکی را بیک صورت منطقی در بیاورند

دراواش امر قرار شده که دولت يك میلی به آنها بدهد بعنوان مستمری شاید هنوز هم بیک دو فقره از این قبیل باشد ولی این قسمت مربوط با اینجا نیست اعضاء اجازه کمرک مخصوصاً عده که از بدو تأسیس کمرک مشغول خدمت بوده اند بسا اتفاق افتاده است که در حین خدمت بواسطه سانحه واحدی که برایشان اتفاق افتاده

است یا اینکه بعد از مدت متداری خدمت از بفرشته آید .

اداره کمرکات بر روزمان يك مبلغ های قلیلی (که اگر بصورت آن مراجعه بفرمائید خواهید دید که هیچ قلمهای درشت ندارد) بآنها داده و بعد از خودشان بورانشان میدهند صورتش هم سال قبل قلم بپلم بکمسیون بودجه داده شده است و از تصویب مجلس هم گذشته است و پرداخته هم شده امسال هم در ضمن این ماده برای اینکه تشخیص قسمتهای مختلف داده شده باشد در این ماده نوشته شود و چیز تازه نیست .

کازرونی - اجازه میفرمائید

نایب رئیس - بفرمائید

کازرونی - بنده با کمال تأسف

پیشنهاد را استرداد میکنم بواسطه ابهام این ورقه که اسمش را بودجه گذاشته اند و يك مقداری از عمر مجلس را هم برای دادن يك پیشنهاد ضایع کردم . حالاهم با کمال تأسف مسترد میکنم

نایب رئیس - پیشنهاد آقای میرزا شهاب الدین قرائت میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینمایم که در ماده دوازده به جای وزارت مالیه مکلف است نوشته شود وزارت مالیه مجاز است .

آقامیرزا شهاب - بنده نمیدانم

این حس رأفت و ارفاقی که راجع بمستمری و شهریه بگیر در آقایان پیدا شده است چیست .

در حقوق اجزاء ادارات مینویسند وزارت مالیه مجاز است ولی شهریه و مستمری را مکلف است بپردازد !

اما اگر حقوق اعضاء ادارت را بپردازد مجاز است .

اگر در بدهد یا هیچ ندهد هیچ طوری نمی شود ولی در این ماده مکلف است یعنی الزام دارد که بپردازد .

چون سابقه بر این است که در همه جا نوشته میشود :

وزارت مالیه مجاز است .

حتی در این ماده سوم هم نوشته شده است :

وزارت مالیه مجاز است . این است که بنده پیشنهاد کردم بجای اینکه نوشته شود و زوات مالیه مکلف است نوشته شود :

وزارت مالیه مجاز است . و بنده عقیده ندارم نسبت بشهریه و مستمری وزارت مالیه الزام شود از این جهت لفظ (مکلف است) را مخالف و معتمد نوشته شود (مجاز است)

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - اولاً کلمه مجاز که در این قوانین ذکر می شود در حقیقت واقع منافی

کردن مبداء ارتقاء رتبه به اجرای قانون استخدام چقدر برای مستخدمین بهر است تالیف که ما مبداء را اول ورود بخدمت بدانیم .

اما راجع به قسمت حداقل . اولاً این نکته را عرض کنم اگر ما گفتیم یا بنده عرض کردم که وزارت مالیه در تطبیق این قانون اشتباه کرده است تصور حمله نکنند من نقطه نظر حمله نیست .

ماده هفده این قانون تصریح دارد بر اینکه در سال اول خدمت در هر رتبه حداقل مقرری آن رتبه داده میشود .

در سنه اول در وزارت مالیه این ماده ابدأ رعایت نشده و مطابق بودجه هم که به کمیسیون بودجه فرستاده اند پیدا بود که ابدأ رعایت نشده است به علاوه این ماده يك قيد دیگری هم دارد که هنوز مورد توجه هیچ يك از آقایان اعضاء دولت واقع نشده است و آن این است که تفاوتی که در این ذکر کرده است این تفاوت برای مدت استخدام است در آن رتبه است یعنی تفاوت حقوق حداقل و اکثر ثبات پنج تومان است و این مبلغ باید در ظرف سه سال علاوه شود نه در ظرف همان سال اول یا هر وقت که وزیر میل کرد زیرا می نویسد :

در سال اول خدمت در هر رتبه حداقل مقرری آن رتبه داده می شود و تفاوت بین حداقل و اکثر که از سال دوم خدمت در يك رتبه ممکن است داده شود تا آخر مدت در آن رتبه نباید از يك ششم مقرری همان رتبه تجاوز نماید .

در سنه گذشته وزارت مالیه حداكثر را که داده سهل است بلکه تمام حداكثر را هم داده .

سؤال کردیم که بچه علت جواب دادند که ما خواستیم قانون را در قسمت مرکز تطبیق کنیم .

آهديم از نقطه نظر حقوق اشخاص تطبیق کردیم یعنی دیدیم يك شخصی دوست تومان حقوق دارد و شغل او هاد معاونت اذاین میشود .

چون معاون اداره حداكثر حقوقش يك ماه و نوبت يك تومان است آن وقت نه تومان از حقوقش کسر کردیم و رعایت قانون را کردیم و حداكثر حقوقش را به او دادیم موقتی که شغلش را تطبیق می کردند بر آن رتبه قانونی بر فرض هم که معاون اداره باشد .

مطابق این قانون باید صدور شصت و چهار تومان حقوق بگیرد آن وقت این جا آمده اند حدود نود و يك تومان داده اند این است که حالا گیر کرده اند و کمیسیون بودجه معتقد شد که بایست حداقل را بدهند .

اولاً ببینید که این موضوع در جلسه

۲۱ کمیسیون بودجه که در تاریخ هشتم جوزا منعقد شد و این قضیه مطرح و رأی داده شد در آن تاریخ همه آقایان میدانند که قریب يك میلیون بلکه متجاوز کسر بودجه داشتیم و هیچ محلی هم از برایش نداشتیم آن وقت به اینطور خلاف تعبیر های قانونی هم دچار شدیم یعنی در يك وزارت خانه حداكثر می دادند و يك وزارت خانه دیگر داد میزد که من از نقطه نظر اینکه بول ندارم نمی توانم قانون استخدام را اجرا کنم .

این بود که کمیسیون بودجه از نقطه نظر جبران آن کسر و از نقطه نظر اینکه این اشخاص که این اضافات را گرفته اند .

این راهم به آقایان عرض کنم مطابق بودجه هایی که ما دیدیم وزارت عدلیه در سنه گذشته حداقل داده است و هم چنین اغلب وزارت خانه ها هم حداقل داده اند فقط وزارت مالیه بوده است که حداكثر داده است آنهم نه از نقطه نظر عهد بلکه از نقطه نظر سوء تفسیر قانون بجای اینکه مشاغل را برابرت تطبیق بکنند

شیروانی - چون نزدیک بخاری هستند .

شیخ المراقین زاده - آمده اند حقوق را برابرت تطبیق کرده اند این بود که کمیسیون بودجه معتقد شد که در هذمه السنه حداقل داده شود ممکن است در ظرف سال بعد آن اضافه رعایت شود چون گفته میشد که بودجه کسر دارد و از حقوق وزارت خانه ها کسرهائی کردند که خودشان هم تصدیق میکنند .

از نقطه نظر اداری برای آن ها تولید اشکالاتی نموده حتی بنده خوب بخاطر دارم که در آن تاریخ يك عقیده پیدا شد که حقوق مستخدمین را از پنجاه تومان به بالا دولت تومانی دو قران و سه قران کسر کند که لافل کسر بودجه جبران شود ولی کمیسیون بودجه از نقطه نظر اینکه بنا باشد يك کسری بشود با السویه بشود آمد این رأی داده .

حالا بنده که یکی از موافقین هستم آنقدر اصرار ندارم که در هذمه السنه حداقل داده شود ولی سؤال میکنم که دولت باز همان حداكثر را خواهد پرداخت .

کدام فضلی از فصول قانون استخدام بدولت این حق را داده است که در آن مدتی که مأمور مشغول خدمت است تمام تفاوت بین حداقل و اکثر را در باره او از سال اول رعایت نمایند .

در صورتیکه در ماده دیگر تصریح دارد که اگر در سال دوم و سوم و حتی بعد از انقضاء مدت خدمتش شغل بالاتری پیدا نکرد تفاوت حداقل و اکثر در باره او منظور خواهد شد .

این ماده هم می فهماند که دولت نمیتواند از همان سال اول که میخواهد قانون را در باره مستخدم تطبیق کند تمام حداكثر را باو بدهد در خانه میخواهم عرض کنم که هیچ نقطه نظر خصوصی در این جا نیست و آقایانی هم که از این قسمت دفاع میکنند تصور کر هاند که نسبت به مستخدمین دولت يك ظلمی شده است در صورتیکه اگر يك قدری تأمل فرمایند خواهند دید که نه تنها ظلم نشده است بلکه يك قدری رعایت حال آنها هم شده است و اگر مبداء ورود بخدمت را ما مبداء قرار میدادیم آن وقت میدیدیم که برای مستخدمین بیچاره که آن قدر برایش سنگ بسینه زده میشود چقدر تولید مشکلات میکرد و چه اشخاص باید از آن رتبه های اولی که در وزارتخانه دارند و يك روز یا دو روز قبل از میزان ۹۹ وارد خدمت شده اند کجا باید بروند و میزشان را کجا باید بگذارند و آن وقت از ته اداره چه اشخاصی باید بروند مدیر کل بشوند .

تدین - بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود .

نایب رئیس - يك پیشنهاد دیگری هم راجع به ختم جلسه رسیده است قرائت می شود .

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم چون شب گذشته جلسه ختم شود . قائم مقام .

مشارع اعظم - بنده با ختم جلسه معالقم .

تدین - رأی بگیرد .

نایب رئیس - رأی بگیریم پیشنهاد آقای قائم مقام آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد .

(در این موقع آقایان نمایندگان

برای خروج از مجلس حرکت نمودند)

نایب رئیس - آقایان بفرمائید تا تکلیف جلسه بعد معلوم شود پیشنهادی راجع به تعیین جلسه بعد از طرف آقای

عدل الملک رسیده قرائت میشود .

دآور - خوبست بماند برای اول

جلسه آتی .

نایب رئیس - چون عده کافی نیست

بماند برای جلسه بعد .

(مجلس سه ساعت از شب گذشته ختم

شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی

مؤمن الملک

منشی علی انبال الممالک

منشی معظم السلطان